

16.10.2008

Dnro 2629/5/08

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Jukka Lindstedt

Esittelijä: Esittelijäneuvos Jorma Kuopus

LAUSUNTO UUDESTA YLIOPISTOLAKIESITYKSESTÄ

Opetusministeriö on pyytänyt oikeusasiamiehen lausuntoa yliopistolain ja siihen liittyvän lainsäädännön kokonaisuudistuksesta. Lausuntopyynnössään ministeriö pyytää näkemyksiä yliopistolainsäädännön uudistamista koskevasta esityksestä sekä konkreettisia muutosehdotuksia pykälittäin ja perusteluineen.

Lisäksi lausunnonantajia on pyydetty esittämään ehdotuksia keinoista, joilla opiskelijoiden siirtymistä toiselta asteelta yliopisto-opintoihin voitaisiin nopeuttaa. Opetusministeriö on viitannut pyynnössään myös eri koulutusasteiden kurinpitosäännösten muuttamiseen ja korkeakoulujen arviointineuvoston arviointityöhön, minkä lisäksi myös ammattikorkeakoululainsäädäntöä on tiettävästi tarkoituksena tämän yliopistouudistuksen jälkeen muuttaa erikseen.

Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslian lausuntona esitän seuraavaa.

Yleistä

Eduskunnan oikeusasiamies on antanut vuosina 1997–2008 lukuisia nykyistä yliopistolakia (645/1997) ja sen täytäntöönpanoa koskevia kanteluratkaisuja. Diaaritietojen perusteella tällä hetkellä on vireillä 17 yliopistolain soveltamista ja yliopistoja koskevaa kantelua. Oikeusasiamiehen toimintakertomuksista ilmenee, että opetusalan noin sadasta opetusalan kantelusta 20–30 on koskenut yliopistojen toimintaa. Varsin monet näistä ovat koskeneet opiskelijavalintaa, opintojen ohjaamista ja arvostelua, yliopistollisia virantäyttöjä, väittelyprosessia sekä henkilökunnan lyhytaikaisia virkasuhteita ja UPJ-järjestelmää.

Hyväksyessään 16.6.1997 nykyisen yliopistolain eduskunta edellytti vastauksessaan (EV 90/1997 vp), että hallitus selvittää ulkomaisissa yliopistoissa suomalaisilta opiskelijoilta perittävien maksujen aiheuttamat epäselvyydet ja ryhtyy toimenpiteisiin epäkohtien poistamiseksi. Toiseksi eduskunta edellytti, että hallitus ensi tilassa selvittää mahdollisuuden luopua apulaisprofessori-virkanimikkeestä. Näin on tapahtunut (ks. Hallituksen toimenpidekertomus vuodelta 1999).

Suomessa pohditaan kuitenkin kokeiluluontoisesti ulkomaisilta opiskelijoilta perittäviä maksuja. Tämä maksullisuus on mukana esitysluonnoksessakin (10 §). EU/ETA-alueen ulkopuolelta tulevilta opiskelijoilta yliopisto-opiskelusta perittäisiin maksuja vuoden 2014 loppuun. Ns. Bolognan julistuksen (1999) perimmäisenä tavoitteena oli synnyttää yhteinen eurooppalainen korkeakoulutusalue vuoteen 2010 mennessä. Esitysluonnoksen mukaan tarkoituksena on kaikkiaan vahvistaa suomalaisten yliopistojen kansainvälistymistä.

Eduskunnan perustuslakivaliokunta (PeVL 3/1997) puuttui nykyisen yliopistolain säätämisvaiheessa muun ohella yliopistojen itsehallintoon, yhden opiskelupaikan rajoitukseen, kielikiintiöi-

hin, valituskieltoihin, ylioppilaskunnan pakkojäsenyyteen sekä yliopistojen norminantovaltaan, jotka ovat nykyisinkin ajankohtaisia asioita.

Koska selvitysmiesten Jorma Rantasen ja Niilo Jääskisen valmisteleva yliopistolaki on merkittävä opetusalan säädös, on perusteltua, että siitä on pyydetty näinkin laajasti eri tahojen lausuntoja.

Oikeusasiamiehen näkökulma

Oikeusasiamiehen tehtävänä on perustuslain 109 §:n mukaan valvoa myös perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista. Kiinnitän seuraavassa huomiota eräisiin lainsäädännön selkeyteen ja opiskelijoiden perusoikeuksiin liittyviin yleisiin näkökohtiin, joihin jatkovalmistelussa on syytä kiinnittää huomiota.

Näistä lähtökohdista käsin totean, että myös uudella yliopistolailla on vaikutuksia usean eri perusoikeuden toteutumiseen. Ensimmäinen kyse on keinosta, jolla turvataan kansalaisten sivistykselliset perusoikeudet (perustuslain 12 §:n 2 ja 3 mom.). Tämän lisäksi yliopistojen eri rahoituskeinoja käyttävällä toiminnalla on vaikutuksia opiskelijoiden laatimien opinnäytteiden julkisuuteen ja henkilökunnan rekrytoinnin ja palkitsemisen järjestelyihin (perustuslain 10 § 2 mom.). Molemmissa tapauksissa korostuvat perustuslain 21 §:ssä turvattu oikeus oikeusturvaan ja hyvään hallintoon.

Olen jo pannut julkisuusperiaatteen kannalta merkille sen kriittisen keskustelun, jota on käyty säätiölain mukaisen Aalto-yliopiston rehtorin valinnasta ja tämän valinnan salassapidosta (Helsingin Sanomat 28.9.2008).

Lainsäädännön rakenne

Hallitus päätti iltakoulussaan 21.11.2007 yliopistojen taloudellisen ja hallinnollisen aseman uudistamisesta. Samalla hallitus esitti, että yliopistojen henkilöstön palvelussuhde muuttuu kaikissa yliopistoissa virkasuhteisesta työsopimussuhteiseksi. Opetusministeriön yliopistolakityöryhmä esitti samaa jo muistiossaan mainiten, että uusissa työsuhteissa säilyisi virkavastuu viranomaistehtävien osalta.

Luonnoksessa ehdotetaan uuden, 86 pykälää sisältävän yliopistolain säätämistä. Laissa keskeisiä tekijöitä olisivat yliopistojen oikeuskelpoisuus, strateginen johtaminen, monipuolisesti valitut yliopistojen hallitukset, rehtorin aseman vastuullisuus, yliopistokollegio, henkilöstön palvelussuhteiden muuttuminen työsuhteiseksi, opiskelijavalinnan yhteishaku, koulutusohjelmien maksuttomuus sekä taloudellisen ohjauksen vankentaminen.

Lain tavoitteena olisi luoda yliopistoista julkisoikeudellisia laitoksia, joiden yhteiskuntasuhteet, vaikutusmahdollisuudet ja talousosaaminen olisivat nykyistä paremmat. Oikeushenkilöllisyyden on määrä tuoda yliopistoille täysi taloudellinen vastuu. Yliopisto voisi harjoittaa sellaista liiketoimintaa, joka tukee esitysluonnoksen 2 §:n mukaisia tehtäviä.

Yliopistojen organisaatiouudistus

Perustuslain 123 §:n mukaan yliopistoilla on itsehallinto sen mukaan kuin lailla tarkemmin säädetään. Jo nykyisen yliopistolain tarkoituksena oli, että yliopistot ja korkeakoulut voivat lain 14 §:n mukaan entistä enemmän päättää hallintonsa rakenteesta.

Kuitenkin eräiden yliopistojen voimaan jääneet erityissäännökset ovat olleet esteenä yliopistojen päätäntävällälle. Apulaisoikeusasiamies Petri Jääskeläinen on päätöksessään (Dnro 4/4/07) Helsingin yliopiston Kouvolan käännostieteen laitoksen uudelleen organisoimisesta puuttunut yliopiston toimivaltaan. Sittenmin säännöksiä on 1.7.2008 lukien muutettu laitoksen uudelleenorganisoinnin mahdollistavalla tavalla (ks. HE 28/2008 vp laiksi yliopistolain voimaanpanosta annetun lain 3 §:n muuttamisesta ja myös kirjallinen kysymys 538/2006 vp.).

Yliopistojen oikeuskelpoisuus (luonnoksen 5 §) on koko uudistuksen ydin. Itsenäinen oikeushenkilöasema tuo yliopistoille myös uudenlaisia tehtäviä ja vastuita. Samalla yliopistojen oikeushenkilöllisyys muuttaa erityisesti henkilöstön asemaa, rekrytointia ja palvelussuhteiden järjestelyjä. Eduskunnan oikeusasiamies on jo päätöksessään (Dnro 1122/4/05) 23.8.2006 tarkastellut yliopistojen uuden palkkausjärjestelmän (UPJ) ongelmia. Oikeusasiamies totesi, että yliopistoissa omaksuttujen hallintomallien puitteissa on aina voitava turvata tieteen, taiteen ja ylimmän opetuksen vapaus. UPJ:n kannalta kyse on viime kädessä siitä, vaikuttaako UPJ:n käyttöönotto ja soveltaminen tieteen vapauden ydinkysymyksiin.

Olen päätöksessäni (Dnro 1582/4/05) kiinnittänyt 17.4.2007 opetusministeriön huomiota yliopistojen perusteettomiin määräaikaisiin palvelussuhteisiin. Olen esittänyt sekä valtiovarainministeriölle että opetusministeriölle, että ne ryhtyisivät viipymättä toimenpiteisiin yliopistojen ja korkeakoulujen määräaikaisia palvelussuhteita koskevan lainsäädännön, erityisesti valtion virkamieslain 9 §:n uudistamiseksi siten, että tämä säännös vastaisi sekä yliopistojen ja korkeakoulujen uuden palkkausrakenteen että ylimmän koulutuksen muuttuvan rahoituspohjan vaatimuksia.

Virkavastuusta

Perinteisissä virkamiesoikeudellisissa normeissa korostuu usein julkisoikeudellinen intressi. Tämä johtuu siitä, että virkatehtävät voivat julkista valtaa käytettäessä merkittäväällä tavalla vaikuttaa kansalaisten oikeuksiin ja velvollisuuksiin. Virkamieslakia säädettäessä 1990-luvulla pidettiin erittäin tärkeänä, että julkista valtaa voivat käyttää ainoastaan virkasuhteessa olevat. Virkavastuun ulottaminen työsopimussuhteisiin olisi tuolloisen näkemyksen mukaan edellyttänyt muutoksia perustuslaissa säädettyyn virkavastuuseen ja hallinnon lainalaisuusperiaatteisiin.

Perustuslain 124 §:n mukaan julkinen hallintotehtävä voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle vain lailla tai lain nojalla, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi eikä vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia. Merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä voidaan kuitenkin antaa vain viranomaiselle.

Siten julkisen ja lakisääteisen tehtävän hoitajalle voidaan toiminnan luonteen vuoksi asettaa suurempia laatuvaatimuksia kuin muille palveluiden tarjoajille. Laatuajattelu ja -arviointi on yleistymässä myös yliopistomaailmassa (ks. esim. Kuopion yliopiston päälaatukäsikirja 15.12.2004, Internetissä <http://www.uku.fi/hallinto/laatu/paalaatukasikirja15122004.pdf>). Yliopistolakiin sisältyvien ehdottomien normien ohelle kasvaa strateginen informaatio- ja talousohjauksen kehys. Viittaan myös opetusministeriölle 17.9.2008 tekemääni esitykseen koulutuksen arvioinnin kehittämisestä (EOA:n dnro 4126/2/06).

Esitysluonnoksen mukainen työnjohto-, palkkaus- ja palvelussuhdejärjestelmä toisi nähdäkseeni mukanaan uusia tilanteita ja vastuusuhteita. On puhuttu jopa siitä, että tämän yliopistolakiuudistuksen kautta syntyisi kolmas palvelussuhdelaji: yliopistojen ja korkeakoulujen työsuhteet. Ne sijoittuisivat perinteisen virkasuhteen ja yksityisoikeudellisen työsuhteen välimaastoon

(ks. Tuuli Vänskä: Yliopistoille kolmas palvelussuhteenlaji? Internetissä http://www.acatiimi.fi/9_2007/02_06_6.htm).

Yliopistolakiluonnoksen mukaan henkilökunnan virkarakenne ja kielitaitovaatimukset säilyisivät ennallaan, vaikkakin palvelussuhteet muuttuisivat valtion virkamieslain alaisista virkasuhteisista työsopimuslain alaisiksi työsuhteisiksi. Professoreiden valinta tapahtuisi luonnoksen 30 §:n mukaan asiantuntijamenettelyn sisältävänä julkisena hakuna (pääsääntö) tai valinta toteutettaisiin kutsumenettelyn kautta.

Laillisuusvalvonnan näkökulmasta tällä muutoksella on kuitenkin suuri merkitys. Yliopistojen virkarakenteen muutoksesta jo käydyssä keskustelussa on painotettu, että hallintotehtävien vastuut säilyisivät vaikka palvelussuhteet muuttuisivat työsuhteisiksi. Kysymykset julkisen vallan käyttämisestä ja julkisesta tehtävästä ovat laillisuusvalvonnassa olennaisia valvontavallan laajuutta arvioitaessa (ks. laki eduskunnan oikeusasiamiehestä 1 §). Niihin tulisi laissa olla selkeät rajaukset ja ratkaisut. Nähdäkseni lakiluonnoksen 20 §:n edistämistyyppinen säännös (Yliopiston johdon huolellisuusvelvoite) ei täytä tätä vaatimusta.

Hyvän hallinnon näkökulmasta tärkeitä ovat esitysluonnoksen 31 §:n mukaisten kielitaitovaatimusten ohella hallintolaki, julkisuuslaki, arkistolaki, rikoslaki (virkarikossäännökset) sekä valtion virkamieslaki ja nimikirjalaki. Virkavastuuta määrittävät hallintomenettelyn sisältö- ja muotovaatimukset, salassapito, lahjontakielto sekä virkamiehen huolellisuusvelvoitteet. Virkamiesoikeuden keskeisiä säännöksiä ovat muun ohella

- PL (731/99) 2.3 §, PL 11 luku, PL 118 § ja PL 2 luku
- VirkamL (750/94) ja -A (971/94)
- VVEhtoL (664/70)
- L yksityisyyden suojasta työelämässä (759/04)
- Tasa-arvoL (609/86).

Oikeusasiamieskään ei lähtökohtaisesti valvo työsuhteisia ja säätiön tai osakeyhtiön palkkaamia henkilöitä. Eräillä hallinnonaloilla, kuten ajoneuvohallinnossa, laitoksen johdolle tai laitoksen organisoiduille hallintoyksiköille on säädetty virkavastuu. Työsuhteisen henkilöstön nimitys- ja palkkausasioita käsitellään yleensä käräjäoikeuksissa tai ammattijärjestöjen piirissä. Työ- ja virkasuhteen välinen ero on kuitenkin viime vuosina kaventunut.

Yliopistojen toimintamuotoina ovat jo nykyisin tutkimushankkeet ja -projektit, tiimit ja huippuyksiköt (vrt. EOA:n Helsingin yliopistoa koskeva kanteluasia dnro 1398/4/07). Ryhmytyövaltaisuus, verkkomainen toimintatapa (vrt. avoin yliopisto) ja moniammatillisuus ovat nykyisin työelämän arkipäivää. Varsinkin monissa yhdistyksissä ja säätiöissäkin on perinteisesti käytetty monenlaisia yhdessä työskentelemisen muotoja. Silti työsopimuslainsäädäntö samoin kuin työehtosopimukset eivät ota huomioon näitä asioita. Työsopimuslaissa on vain yksi yleinen säännös työkunnista (TSL 9 §), mutta ei lainkaan säännöksiä tiimityöskentelystä (tästä myös Seppo Koskinen: Tiimit yleistävä tapa tehdä työtä, <http://www.alli.fi/uusityo/tiimit.html>). Tältä osin olisi ilmeisen perusteltua strategisen tulosohjauksenkin kehittyessä arvioida asiaa jatkovalmistelussa.

Julkisuuskysymykset

Lakiluonnoksen 27 §:n mukaan hoidettaessa julkista hallintotehtävää yliopistossa tai ylioppilaskunnassa noudatetaan, mitä hallintolaissa säädetään. Yliopistojen toiminnassa sovellettaisiin 27 §:n 2 momentin mukaan edelleen julkisuuslakia. Olen kuitenkin edellä jo viitannut kutsumenettelyn perustuvan rehtorinvalinnan julkisuusongelmiin.

Toisena ongelmana on yliopistojen ja liikeyritysten välisen yhteistyön tiivistyessä opinnäytetöiden ja tutkimustulosten julkistaminen. Opinnäytetyö on viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 24 §:n 1 momentin 21 kohdan mukaista poikkeusta lukuun ottamatta julkinen asiakirja. Yliopistojen käytännöt ovat vaihdelleet tutkimusten ja muiden opinnäytetöiden julkistamisessa (vrt. AOA Ilkka Raution päätös 12.11.2002, dnro 2244/4/2000). Teknillisen korkeakoulun omaksuman periaatteen mukaan opinnäytetyön mahdollinen liikesalaisuuksia sisältävä aineisto on jätettävä tausta-aineistoksi ja itse opinnäytetyö laadittava siten, että se voidaan kokonaisuudessaan julkaista. Keksintöjen osalta on kylläkin säädetty uudehko laki oikeudesta korkeakouluissa tehtäviin keksintöihin (19.5.2006/369).

Opinnäytetöiden julkisuutta olisi mielestäni vielä selkeytettävä jatkovalmistelussa.

Opiskelijavalinta

Apulaisoikeusasiamies Petri Jääskeläinen on useissa ratkaisuissaan (erit. dnrot 1348 ja 862/4/05) käsitellyt yhdenvertaisuuden näkökulmasta yliopistojen ja korkeakoulujen opiskelijavalintoja koskevia asioita. Eduskunnan oikeusasiamiehen kertomuksesta vuodelta 2007 ilmenee, että uusia ylioppilaita suosiva opiskelijavalinta voi rikkoa yliopistolakia. Apulaisoikeusasiamies Jääskeläinen katsoi, että ylioppilaita ei voida jakaa opiskelijavalinnoissa eri ryhmiin eikä heihin voida soveltaa erilaisia valintaperusteita. Yliopistojen uusia ylioppilaita suosiva käytäntö opiskelijavalinnoissa ei ole yliopistolain vaatimusten mukainen.

Yliopistot ovat yleensä jakaneet yliopistoon pyrkivät ylioppilaat eri ryhmiin sen mukaan, milloin hakijat ovat suorittaneet ylioppilas-tutkinnon. Nuoremmat hakijat ovat saaneet pisteitä ylioppilastutkinnon arvosanoista ja valintakokeesta (yhteispisteryhmä), kun taas vanhemmat hakijat on valittu pelkästään valintakokeiden perusteella (valintakoeryhmä). Apulaisoikeusasiamies totesi, että yliopistolain mukaan hakijoita voidaan jakaa ryhmiin vain erilaisen koulutustaustan perusteella. Hän piti selvänä, että eri vuosina suoritettuja ylioppilas-tutkintoja ei voida pitää "erilaisena koulutustaustana".

Yliopistot ovat yleensä antaneet uusille ylioppilaille myös lisäpisteitä opiskelijavalinnoissa. Opetusministeriön ohjeen mukaan uutena ylioppilana pidetään hakuvuoden keväällä tai edellisen vuoden syksyllä ylioppilastutkinnon suorittaneita. Yliopistolain mukaan samaan valintaryhmään kuuluviin hakijoihin on kuitenkin sovellettava yhdenmukaisia valintaperusteita. Apulaisoikeusasiamies Jääskeläisen mielestä on vaikea nähdä, että uusien ylioppilaiden lisäpisteissä olisi kysymys muusta kuin erilaisten valintaperusteiden soveltamisesta uusiin ja vanhoihin ylioppilaisiin, joiden siis tulee kuulua samaan valintaryhmään.

Apulaisoikeusasiamiehen tutkittavina olivat kantelut Kuopion yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan ja Helsingin yliopiston humanistisen tiedekunnan opiskelijavalinnoista vuonna 2005 ja sen jälkeen. Myös muissa yliopistoissa ja tiedekunnissa oli muodostunut varsin yleiseksi käytännöksi jakaa ylioppilaat eri ryhmiin ja suosia uusia ylioppilaita lähtö- ja/tai lisäpisteillä.

Käytäntö johtui ilmeisesti siitä, että ennen 1.8.2005 voimaan tullutta yliopistolain 18 §:n muutosta (715/2004) lakia tulkittiin niin, että hakijat voitiin jakaa erillisiin ryhmiin paitsi erilaisen koulutustaustan perusteella, myös "muusta siihen verrattavasta perustellusta syystä". Kun lakia muutettiin, eduskunnan perustuslakivaliokunta kuitenkin vaati nimenomaisesti poistettavaksi tämän mahdollisuuden, koska sitä ei voitu sovittaa yhteen perustuslain yhdenvertaisuussäännöksen kanssa. Jääskeläisen mukaan vaikutti siltä, että yliopistot ja opetusministeriö eivät olleet täysin tiedostaneet lainmuutoksen merkitystä.

Koulutuspoliittisten tavoitteiden mukaan yliopistojen opintoaikoja nopeutetaan ja siirtymisaikaa toiselta asteelta korkeakoulutukseen lyhennetään opiskelijavalintajärjestelmää kehittämällä. Opetusministeriön kehittämissuunnitelmassa tavoitteeksi oli asetettu, että vuonna 2008 vähintään 55 prosenttia uusista opiskelijoista on samana vuonna toisen asteen koulutuksen päättäneitä. Yliopistojen tulossopimuksissa oli tavoitteeksi asetettu, että tulossopimuskauden 2004–2006 loppuun mennessä vähintään 50 % uusista opiskelijoista on saman vuoden ylioppilaita.

Uudistan tässä lausunnossani sen kollegani perustellun käsityksen, että oikeusasiamiehen tehtävänä ei ole ottaa kantaa koulutuspoliittisiin tavoitteisiin eikä puuttua yliopistoille kuuluvan opiskelijavalinnan perusteisiin sinänsä. Apulaisoikeusasiamies Jääskeläisen mielestä uusien opiskelijoiden ikärakenteen nuorentaminen lähtöpiste- ja lisäpistejärjestelmän avulla oli kuitenkin osoittautunut varsin ongelmalliseksi hakijoiden yhdenvertaisen kohtelun kannalta. Hän piti ongelmallisena myös sitä, jos yliopistot joutuvat opetusministeriön asettamien tulostavoitteiden saavuttamiseksi noudattamaan sellaisia valintamenettelyjä, jotka loukkaavat opiskelijoiden yliopistolaisissa edellytettyä yhdenvertaisuutta. Tähdennän lisäksi, että myös yhdenvertaisuuslaki (21/2004) koskee lain 3 §:n 1 kohdan poikkeuksin koulutusala.

Apulaisoikeusasiamies Jääskeläinen pyysi opetusministeriötä saattamaan hänen päätöksensä tiedoksi kaikille yliopistoille ja otettavaksi huomioon opiskelijavalintoja kehitettäessä. Mikäli yliopistolain nykyinen sääntely ei sovellu yleisiin koulutuspoliittisiin tavoitteisiin, opetusministeriön tulisi valmistella esitys lain muuttamiseksi ja saattaa siten muutostarpeet ja niiden hyväksyttävyyden eduskunnan arvioitaviksi.

Opetusministeriö lähetti 7.11.2007 yliopistoille ja ammattikorkeakouluille kirjeen kevään 2008 opiskelijavalintojen muuttamiseksi siten, että yliopistot eivät enää anna uusille ylioppilaille lisäpisteitä. Jos ylioppilastutkinnon perusteella on mahdollisuus saada lähtöpisteitä, kaikilla ylioppilastutkinnon suorittaneilla tulee tutkinnon suoritusvuodesta riippumatta olla mahdollisuus lähtöpisteiden saamiseen. Yliopisto voi päättää siitä, millaisen painoarvon se antaa opiskelijavalinnoissa eri vuosina suoritettujen ylioppilastutkintojen eri arvosanoille. Painoarvojen tulee kuitenkin perustua ylioppilastutkinnon ainekohtaisiin ja tosiasiallisiin muutoksiin. Tällöin esimerkiksi ainerealin arvosanalle voitaisiin antaa erilainen painoarvo kuin aikaisemman reaali-kokeen arvosanalle. Lisäksi Opetushallitus antoi lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten opinto-ohjaajille 27.11.2007 ohjeistuksen muutoksista yliopistojen valintaperusteisiin. Kaikkien yliopistojen osalta näitä opiskelijavalinnan uusia linjauksia ei vielä saatu toteutetuksi ja ainakin Lapin yliopisto toteutti vielä keväällä 2008 opiskelijavalinnan uusia ylioppilaita suosivalla tavalla (vrt. AOA Jääskeläisen ratkaisu nimettömään kanteluun dnro 454/4/08).

Mielestäni yliopistojen hakujärjestelmää ja lakiluonnoksen 32 §:ää tulisi mahdollisuuksien mukaan selvittää tarkemmin jatkovalmistelussa. On ilmeistä, että kysymys korkeakouluopintojen aloituksesta on monitahoinen (vrt. esim. Kompastuuko nuori kynnykseen? Opettaja-lehti 41/2008 s. 18–19).